

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՍԵԱՅ ԱՂԱԽՆԻՈՅ ԵՒ ԾԻԱԾԱՆԻ

ՎԱՍՆ 1863 ԱՄԻՆ

ՂԱԽՆԻՆ ՄԱՍԵԱՅ անխոտոր մնալով միշտ իւր սկզբնական նպատակէն, իրեն պարտք կճանաչէ տարուէ տարի աւելի օգտակար լինել ազգին՝ որչափ որ իւր կարողութիւնը եւ միջոցները կնեն, եւ որչափ որ կրնան իրաւամբ պահանջել իրմէ իւր ընթերցողաց մեծ եւ արգարամիտ մասը:

Ուստի 1863-ին մէջ եւս կուզէ մնալ ճշմարտասէր եւ ճշմարտախօս, եւ միանգամայն խոհական ազգարար բարեաց. անկուտասէր, բայց եւ աներկիւղ յանդիմանիչ չարեաց, իւր ընթերցողաց աչքը բացող՝ որ զգուշանան ազգակործան եւ ազգավնաս ձեռնարկութիւններէ, եւ թմրած մաքերը արթնցընող՝ որ ետ չմնան ըստ կարի իրենց չորս դին պատող յառաջագէժ ժողովորդներէ: Ասոր համար պակաս պիտի չընէ իւր բարոյական դեղերն ու խրատները՝ որքան եւ կոկեցուցիչ երեւին խղիւայթեալ վիրաց, եւ ոչ օգտակար առակները՝ թէպէտ եւ բամբասուի յոմանց՝ իբր թէ մասնաւոր դիտմամբ այս ինչ կամ այն ինչ անձին եւ ժողովրդեան համար կհրատարակէ զանոնք: Ազգին կարօտութիւնները կրցածին չափ աչքէ պիտի անցնէ՝ անոնց դարմանն ընել տալու յորդորելով, եւ ընդհանրապէս մերազնեայ ժողովրդոց ընթերցասիրութիւնը վառելու պիտի աշխատի՝ հետաքրքրական լուրերն ու տեղեկութիւնները շատցնելով:

Այս խօսքերէն եւս հարկաւ պիտի իմանան բարեսէր ընթերցողներն որ ՄԱՍԵԱՅ ԱՂԱԽՆԻՆ գէթ փոքր իշատէ հասկըցեր է թէ ինչ է իւր պարտքը, եւ ինչ է բաժանորդներուն իրմէ պահանջածը: Կմնայ որ բաժանորդներն եւս հասկընան թէ ինչ փոփոխութիւններ ընելու հարկադրուած է իւր հրատարակութեանը կերպին վրայ՝ բաժանորդաց կարօտութեանը, ակտորժակին եւ թուոյն նայելով:

Ա. Եւրոպայի ժողովրդոց այժմու կասկածելի վիճակը, արեւելեան ազգաց մէջ երեւցած ու պատրաստուած փոփոխութիւնները, եւ մասնաւորապէս Ռուսաստանի մէջ Կայսերական բարեհաճութեամբ արգէն հրատարակուիլ սկսած ազատական մեծամեծ կարգադրութիւնները կտախպեն զմեզ ընդարձակել ըստ կարի մեր ԾԻԱԾԱՆԻՆ Բաղաքական մասը, եւ գոհ չլինել այսուհետեւ միայն

ընդհանուր տեսութեան ներքին եւ արտաքին քաղաքական անցից, այլ եւ մանրամասն եւ ստոյգ տեղեկութիւններ հաղորդել մեր ընթերցողաց՝ (ինչպէս որ շատերը կ'ենդրեն) պաշտօնական լրագիրներէն քաղելով:

Բ. Գիտնալով թէ որքան օգտակար եւ ախորժելի բան է ամենուն իրենց կարգացած գիտելիքներէն ոմանց պատկերն ալ ունենալ աչքի առջեւը, կուղեմք առաջինէն շնոս աւելի պատկերազարդ ընել մեր ամսագիրը, որով եւ շնոս աւելի հետաքրքրական եւ զուարճալի՝ նաեւ կարգաւ չգիտցողներուն կամ չսիրողներուն:

Գ. Երկու տարուան փորձէն տեսնելով որ ամսագրոյս ամիսը երկու անգամ ելնելով որչափ որ ծախքերն իսկ կրկնապատիկ աւելցան՝ նոյն համեմատութեամբ չը բաղմացան նաեւ մեր բաժանորդները, որոշեցինք որ 1865-ին Աղաւնին դարձեալ ամսէ ամիս միայն հրատարակեմք:

Դ. Առանց գանգատիլ ուղեւոր մեր բաժանորդաց մէկ մասին վրայ՝ որ իրենց տարեկան բաժանորդութեան փողերը դեռ չեն վճարած զանազան պատճառներով, պէտք է ըսեմք թէ որովհետեւ անկարելի բան է այսպիսի հրատարակութիւն մը քիչ ծախքով առաջ տանիլ, ահա այժմէն կ'յանձնեմք մեր Գործակալաց որ այս Յայտարարութիւնը տարածելու ատեն ստոյգ կերպով իմանան եւ իմացնեն մեզ շուտով թէ իրենց գտնուած քաղաքներուն մէջ ո՞րք ոմանք կամ քանի հոգի կան 1865-ին Մասեաց Աղաւնին սիրով ընդունիլ եւ սահմանեալ բաժինը՝ այսինքն 6 րուպլին՝ Յունուարի ամսատետրը առաձնեցնուին պէս վճարել կամեցող, որպէս զի խմբագրատունն ալ այժմէն գիտնայ թէ քանի օրինակ պիտի տպագրէ Աղաւնին:

Ե. Յայտնի է ամենուն որ մեր ՆԻԱՆԱՆը ռուսերէն մաս լմը եւս ունի, որ իւր նպատակին հասնելու շատ յարմար ոճով կ'շարագրուի ու ամսէ ամիս կ'հրատարակուի: Բայց այս ռուսերէն մասին բաժանորդ գրուողներուն սակաւութիւնը կտաիպէ զմեզ առ այժմ դադարեցընել ասոր հրատարակութիւնը առաջիկայ 1865 տարւոյն մէջ:

Հրամանաւ Գրաքննութեան, իմփողոսիա, ի11 Սեպտեմբերի 1862.